

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyen szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérskelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A marosvásárhelyi választás.

Marosvásárhely, aug. 14. A marosvásárhelyi első választókerületben, melynek mandátuma *Sebes* Dénes képviselő lemondása következtében üresedett meg, ma volt az új választás. Két függetlenségi jelölt állott egymással szemben: *Szakács* Péter és *Fenyvesi* Soma dr. Mindkét jelölt érdekében rendkívül nagy agitáció folyt. *Fenyvesi* Soma táviratban feljelentette a belügyminiszternél *Torday* István földbirtokost, az itteni „Szántó társulat” elnökét, és bűnvádi följelentést is tett ellene, mert a *Fenyvesi* párti választókat azzal a fenyegetéssel félemlítette meg, hogy ki fogják őket zárni a társulattól.

A belügyminiszter a távirati följelentésre azonnal utasította a polgármestert, hogy az ügyet vizsgálja meg. A városi tanács testület nyomban összeült és *Torday* határozatát megsemmisítette. Egyben kimondotta, hogy amennyiben a jövőben a „Szántó-társulat” az alapszabályoktól eltérő ügyekkel fog foglalkozni, azonnal föloszlatja a társulattal. A *Fenyvesi* részéről emelt vádat beigazoltnak jelentette ki. A tanács határozata nagy izgatottságot keltett. Az ügyészség is megindította a bűnvádi eljárást *Torday* ellen. A szavazás rendkívül izgatott han-

gulatban csak dél felé kezdődhetett meg. A rend fenntartására száz gyalogos katonát, negyven huszárt és husz csendőrt rendeltek ki.

A választás folyamán a szavazatok aránya a következőképpen alakult:

Délután 3 órakor:

Fenyvesi Soma 250
Szakács Péter 190

Délután 4 órakor:

Fenyvesi Soma 284
Szakács Péter 242

Ekkor a zárórát délutáni 5 órára tüzték ki.

Öt óra után a választási elnök kihirdette az eredményt, mely szerint a leadott 541 szavazatból *Fenyvesi* Soma 294, *Szakács* Péter pedig 247 szavazatot kapott. Eszerint *Fenyvesi* Somát 47 szavazattöbbséggel országgyűlési képviselővé választották.

A választás folyamán tíz *Szakács*-párti választó jelentkezett, előadván, hogy fejenként 200 koronát ígértek nekik, ha *Fenyvesi* Somára szavaznak. Az esetről jegyzőkönyvet vettek föl.

Rendzavarás a választásnál nem történt.

A honvédelmi miniszter pöre.

Budapest, aug. 14. A járásbíróság ma tárgyalta ismét azt a pört, amelyet

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter ellen volt ispánja, *Kovács* György indított. Itélethozatalra ma sem került a sor. A bíró elrendelte a bizonyítást arra nézve, hogy a csendőrök *Kovács*tól tényleg erőszakkal hajtották be a kereseti összeget. Ezért a tárgyalás folytatását augusztus 17-ére halasztotta.

A ózár szolgaszemélyzete fellázadt.

Szent-Pétervár, aug. 14. A peterhofi csári palota szolgaszemélyzete fellázadt. Tizennyolcz embert letartóztattak és kettőt nyomban főbe lőttek.

Öngyilkos földbirtokos.

Székesfejérvár, aug. 14. *Gaál* Ernő dúsgazdag földbirtokos apósának, *Fiáth* József földbirtokosnak a lakásán idegbaja miatt agyonlőtte magát.

A vérengző osendőr.

Szabadka, aug. 14. Ma ismét meghalt a vérengző csendőr áldozatainak egyike. A csendőr holttestét ma felboncolták s az orvosi vizsgálat megállapította, hogy *Kovács* István csendőr ittasság következtében beállott hirtelen elmezavarásban követte el a vérengzést.

Szabadulás a börtönből.

Princetonban két rab munka közben megszökött a börtönből. Sűrű eső esett s így csak akkor vették észre menekülésüket, mikor már lehetetlen volt őket utolérni. Az örök utánuk lőttek és *Shrewsbury* Michel halálosan találva összeesett. *Crawen* Mark azonban tovább futott s a nagy ködben teljesen nyoma veszett.

Agatha halálsápadt arccal hallgatta, de nem szólt semmit. Másnap reggel azonban ő maga olvasta el a lapokat. Csakhamar meg is találta, amit keresett.

„A princetowni rabok egyike, — kiről tegnapi lapunkban már megemlékeztünk — *Crawen* Mark, ma éjjel halva találtatott a lymei alagutban. Az arcza teljesen felismerhetetlen volt, azt szétzúzta a mozdony, de rabruháiból meg lehetett állapítani személyazonosságát.”

Egész nap, egész estig hálaimát mormogott az asszony. Most már szeretett Jimje sohasem fogja megtudni a valót! Ma reggel már beküldte őt Londonba, *Erumond* urhoz s csak másnap estére várta vissza. Éppen az ajtókat akarta bezárni, mikor a lépcső aljában jajgatást hallott.

Kiment.

De ki írná le rémületét, mikor halottnak vélt férjét látta maga előtt állani, azt az embert, akit többrendbeli csalásért és egyéb gáztettekért 19 év előtt hurczolt el mellőle a rendőrség.

— *Mark*, — szólt halkán — jöjj be, ha fáradt vagy, megpihenni. De itt nem maradhatsz! *Jim* megtudná!

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Jim atyja.

Irtá: *Alan Brodrick*.

Jim édesanyja, kinek valódi neve *Craven*-né volt, de akit mindenki *Mrs Raymond* név alatt ismert, *bedfordi* kis lakásában számoló könyve fölé volt hajolva.

Hüvös decemberi nap volt, s a hervadni kezdő, de még mindig gyönyörű szép asszony az ablak mellett azon törte a fejét, hogyan teremtsen pénzt arra, hogy fiát, *Jim*-et annak idején az egyetemre küldhesse. Ő maga egy iskolában tanított, s bár a fiu ügyes és szorgalmas volt, úgy találta, hogy ezt az újabb kiadási többletet képtelen lesz fedezni.

Egy-két regényt is irt már, s az ezekért kapott pénzt a takarékpénztárba tette, de bizony egy kisebb betegség miatt egyszer már ehhez is kénytelen volt hozzányulni. Pedig *Jim* már 18 esztendő.

Gondolataiból a postás kopogtatása zavarta föl. Egy levelet hozott, melyet az asszony a legnagyobb meglepetéssel olvasott.

Ez állt a levélben:

Asszonyom,

mint *Silas Fawkes* hagyatékának kezelője, tudomására hozzuk, hogy a boldogult 5000 font erejéig emlékezett meg önről végrendeletében. Ez az összeg már július óta egy banknál van letétbe helyezve, mivel *kegyed*, da-

czára a „Daily News”-ban közzétett hírdetésünknek, a mai napig nem jelentkezett. Tegnap azonban dr. *Drummond* Manchesterből arról értesít bennünket, hogy *kegyed* és *Agatha*, *Benzon* *Edward* és neje *Brown* *Loise* leánya, tulajdonképpen egy és ugyanazon személy s így az örökség — ha ön különben igazolni tudja személyazonosságát — azonnal fölvehető.

Tisztelettel stb.

Tibbitson *Lóbiás*.

Agathát annyira meglepte a dolog, hogy eleinte nem akart benne hinni. De aztán eszébe jutott, hogy atyját valamikor *Fawkes* *Silas* meglopta s Amerikába szökött. Talán most gyermekével szemben akarta jóvá tenni bűnét!

Boldogan nézett ki az ablakon, arra, a merről a fiát várta. És mikor néhány perc múlva örömkönyvek közt mondta el neki, hogy jövője immár biztosítva van, a fiu átszellemült arccal szólt:

— Most már visszajöhök az apám!

Az asszony az ajkába harapott. Sohasem mondta el fiának, hogy apja *gazember*, aki a rabok között tölti életét. Azt hazudta neki, hogy világgá ment, hogy nekik vagyont szerezzen, s bizonyosan elpusztult a meddő küzdelemben.

Néhány napig nyugodtan éltek ezután. Az egyik napilap *Megbánás* cím alatt hozta a *Silas Fawkes* hagyatékának történetét.

Egy este pedig fia a következőket olvasta fel anyjának:

A nyári hajóraj Fiumében.

Holnap, szerdán érkeznek meg Pólából a fiumei kikötőbe gyakorlatozó nyári hajórajunk, amely kilencz nagy csatahajóból és a torpedóflottából áll. A flotta e hó 19-éig marad Fiumében.

Nakó Sándor gróf, kormányzó a flotta látogatása alkalmából palotájában fényes ünnepségeket fog rendezni. A palota csarnokában, amelyet teljesen átalakítanak e célból, serényen folynak a díszítési munkálatok, amelyekkel holnap készülnek el.

A kormányzó e hó 17-én, pénteken ebédel a palotában, amelyre a flotta tisztikarán kívül a polgári hatóságok fejei is hivatalosak lesznek.

Este soíree lesz a palota csarnokában.

Nakó gróf, hogy a flotta tisztikarának művészi szórakozást is nyújtson, elsőrendű fővárosi művészeket hívott meg e hó 18-ára, akik a kormányzói palotában fényes műsor keretében nagyszabású művészest rendeznek. A művészek részere, akik már csütörtökön érkeznek Fiuméba, az Európa-szállóban bérletet lakást. A király születése napját e képpen fényesen fogják megünnepelni a kormányzói palotában.

Az ünnepségek másnap a hadihajókon folytatódnak. A kormányzó tiszteletére ugyanis nagy lakomát adnak vasárnap, e hó 19-én az „Árpád” nevű hadihajón.

A látogatóba érkező hajóraj a következő hadihajókból fog állani: „Wien”, „Budapest”, „Monarch”, „Erzherzog Karl”, „Árpád”, „Babenberg”, „Habsburg”, „Sanct Georg” és a „Kaiser Karl VI.”. Ezekhez a torpedóflotta következő vezető hajói csatlakoznak: „Szigetvár”, „Aspern” és „Zenta”, továbbá a „Trabant”, „Kometa”, „Huszár” és „Kaiman” oceánjáró torpedók és még 9 első osztályú torpedónaszád.

A hajóraj három hadosztályból és a torpedóhajók osztályából áll. A flotta és az I. hadosztály parancsnoka Jedina Lipót lovag ellentengernagy.

Az I. hadosztályba tartozik a „Habsburg” csatahajó, amelynek Kunsti Lajos sorhajókapitány a parancsnoka; az „Árpád” Baselli sorhajókapitány parancsnoksága alatt; a „Babenberg” (Grinzenberger Frigyes sorhajókapitány parancsnok); az „Erzherzog Karl” (Schwarz Konstantin sorhajókapitány); továbbá

A menekült lassan felvászorgott a lépcsőn s egy dívánra roskadt.

— Pedig most már veled akarok élni. Sajátságos véletlen folytán az a lap, amelyben örökségedről szó van, a kezemhez jutott — mormolta. — Csodálatos módon menekültem meg. Isten akarata volt. A lymeai alagutban halva feküdt egy ember, annak ruháit átcséreltem a magaméival s azután a gyorsvonat vágányára fektettem őt. Azóta folyton bujkálok. De ezentul becsületes életet akarok kezdeni.

Az asszony letérdelt mellé a padlóra.

— Mark, — szolt összetett kézzel — itt nem maradhatsz. Te nem is tudod... távozásod után két hónappal fiunk született. Raymond Jimnek kereszteltem, nem adhatam neki a te nevedet. Ő nem tudja vételkedet, emlékedet tiszteli és szereti. Mark! Ne öld meg a lelkét, a hitét az emberekben! Neked adom összes eddigi, félretett keresményemet, de az ötezer fonthoz nincs jogod nyulni. Az kell neki, az egyetemre.

E percben valami csengetett a kapun és az asszony ijedten szaladt az ajtóhoz. De aztán megkönnyebbülten ismerte fel Denis orvost, gyermekkori egyetlen barátját.

— Oh doktor, — ő visszajött — szolt dadogva. — Menjen be hozzá!

az „Aspern” czirkálóhajó Sellner Lipót fregattkapitány parancsnoksága alatt.

A II. hadosztályba, amelynek Haus Antal ellentengernagy a parancsnoka, tartozik: a „Budapest”, a „Monarch” csatahajó Lanjus Károly gróf sorhajókapitány parancsnoksága alatt; a „Wien” (Obenmüller Károly fregattkapitány); továbbá a „Zenta” czirkálóhajó (Kirtner Mihály fregattkapitány).

A III. hadosztály Ziegler Luczian ellentengernagy parancsnokságával a következő hajókból áll: a „Szigetvár”, továbbá a „St. Georg” czirkáló parancsnoka Böchmann sorhajókapitány; a „Kaiser Karl VI.” czirkáló (Pebal Vincze sorhajókapitány); a „Trabant” torpedóhajó (Janitti Armin korvettkapitány); a „Kometa” torpedóhajó (Keil Ferencz korvettkapitány); a „Huszár” torpedóhajó (Rais korvettkapitány); a „Kaiman” torpedóhajó (Töpler Lajos korvettkapitány és még 9 torpedóhajó.

A látogatóba érkező hajóraj személyzete 5600 főből áll. A tüzérség felszerelése 402 ágyú.

Előfizetési felhívás.

„A Tengerpart”, Fiume egyetlen reggeli magyar napilapja, az ünnep- és vasárnapokat követő napok kivételével naponként reggel hat órakor jelenik meg.

Előfizetési árak.

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	24 korona.
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy hónapra	2 „

Egyes szám ára 6 fillér.

A fiumei állami- és magántisztviselőket abban a kedvezményben részesítjük, hogy a lapot évi 14 korona 40 fillérért, tehát havi előfizetéssel 1 korona 20 fillérért kapják házhoz hordva.

Előfizetést bármely naptól kezdve fölvesz

„A Tengerpart” kiadóhivatala
Fiume, Riva Szápary, Adria-palota.

KÜLÖNFÉLE.

Lapunk legközelebbi száma Nagyboldogasszony holnapi ünnepe miatt e hó 17-én, pénteken reggel fog megjelenni.

— A kormányzó itthon. Nakó Sándor gróf, fiumei kormányzó hat heti távolléte után ma reggel a gyorsvonattal a fővárosból hazaérkezett. A gróf ma nem fogadott látogatókat. Délután fél hatkor a kormányzó a „Klotild” gőzösön Abbáziába tett kirándulást, amelyről esti tíz órakor érkezett vissza.

A menekült csendesen feküdt helyén. Mikor az orvost meglátta, meglátta a kezét.

— Így kell találkozunk — mondta. — Vajjon a jóakarát elég-e arra, hogy megtisztítsa az embert bűneitől?

— Ez az első lépés reá — válaszolt az orvos.

— Rossz ember voltam.

— Tudom.

— De nem tudtam, hogy fiam van. Oh, hozzon egy arcképet, hadd lássam legalább így!

Az orvos a mellékszobába ment és csakhamar visszatért onnan.

— A homloka az atyámé, — szolt a menekült a képet a kezében tartva — okos, nemes homlok. A szemei, azok az enyéme, de a szája és gyöngéd, bájos álla az anyjé!

Elhallgatott. Majd újra kezdte:

— Isten! Hagyj meghalni!

Az orvos csendesen kiment. És mikor fél óra múlva Agatha meleg levessel belépett, a menekült már egy jobb hazába költözött. Az asszony letérdelt mellé és megcsókolta összetett kezét.

— Jimért tetted — mondta halkan. — Én tudom. Légy áldott érte haló porodban, én szegény uram!

— A holnapi bucsu. Holnap, Nagyboldogasszony ünnepe alkalmából bucsu lesz Fiumében. A bucsu alkalmára már számos elárusító bódét építettek fel a Scoglietto-téren. Már eddig is igen sokan érkeztek városunkba a vidék községeiből a holnapi bucsura. Ezeknek nagy része tegnap és ma meglátogatta a terszatói templomot, s az éjjelt, mint szokásos, a kapuczinus-templom körül töltötték. Mint-hogy a bucsura szép idő ígérkezik, előrelátható, hogy a nép a holnapi napot vidáman, jó kedvvel fogja eltölteni és jó vásárjuk lesz az alkalmi elárusítóknak.

— A tengerésznövendékek hazakerkezése. Az „Elisabeth” hadihajó, amelyen a fiumei tengerészeti akadémia növendékei szünidei tanulmányutat tettek, holnap, szerdán kikötőnkbe érkeznek.

— Három új pénzintézet Fiumében. A néhány héttel ezelőtt alakult Fiumei Népbank Részvénytársaság már elfoglalta Andrassy-utcai helyiségét ugyanabban az épületben, ahol a vele rokon Előleg- és Hitelszövetkezet irodája van. Az új bank szeptember első felében kezd meg működését. Ezenkívül két új pénzintézet letelepődése van kilátásban városunkban. Az egyik a Zágrábban székelő Első Horvát Takarékpénztár-nak a fiókja lesz és már kibérelte a Miazzi-féle Adamich-téri fodrászüzlet helyiségeit; a másik pedig egy horvát agrárbank-részvénytársaság lesz, amely az isztriai, a dalmáciai és a Fiume környékbeli horvátokat akarja olcsó jelzáloghitelekkel támogatni.

— Fenice-szinkör. Ma este a Fenice-szinkörben a következő mozgófényképeket mutatták be: Kirándulás a hegyekbe; a rajah telvaja; Kairo és a pyamisok; amerikai börtönökből megszökött gályarnok s több más képet. Az előadás nagy közönség vett részt. A közönség érdekében felhívjuk a rendőrség figyelmét a „mulókora”, akik a karzatról az előadásokat napról-napra folytonos kiabálással és dobogással zavarják.

— Az abbáziai zenekari sztrájk.

Az abbáziai fürdői zenekar sztrájkjáról szóló hírlinket egy helybeli estilap ma megzáfolta. Pedig a dolog szóról-szóra úgy történt, ahogy megirtuk; tanu erre a Quarnero-kávéház egész jelenvolt közönsége. Nem csodáljuk egyébként, hogy az illető lap kissé elmaradt az információ gyorsasága tekintetében, mert az a forrás, ahonnan, mint mondja, a czáfolatot merítette, maga is — kellő hivatalos lassúsággal — csak ma délután kapta meg az esetről a bejelentést. Croci fürdőigazgató ma delben a fürdőbizottság egybehívását kérte ez ügyben, mely még e héten tartandó ülésében fog a zenekari sztrájk ügyével foglalkozni.

— A vámügyi tanács. A kereskedelemügyi miniszter immár megalakította a vámügyi tanácsot, a király által jóváhagyott szabályzat alapján. A tanács elnöke Sztérény József kereskedelemügyi államtitkár. A tanácsba a fiumei kereskedelmi és iparkamara három év tartamára alelnökét, Walluschnig Antalt küldte ki. A zágrábi kamarát Kresics Milán, a zenggit Cihlar Sebald és az eszékit Plavcsics A. Miklós képviseli a tanácsban.

— Jön a „Carpathia”. A kivándorlókat szállító „Carpathia” Cunard-gőzöst csütörtökre várják Fiuméba. A hajó alkalmasint e hó 21-én indul innen vissza New-Yorkba.

— Hajósok figyelmébe. A révkapitányság felhívja a fiumei hajósokat, hogy okmányaik ellenőrzése végett jelentkezzenek a nevezett hatóságnál. Akik a jelentkezést elmulasztják, azoktól megvonják a hajózási engedélyt.

Clotild főhercegnő szálloda Cirkvenizza.

Közvetlenül a móló mellett, szép kilátással a tengerre. Kitűnő vendéglő szép helyiségekkel.

Magyar konyha. Pilseni hordósör.

Mérsékelt árak.

HEIM C.

Használt és új

Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Első fumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett Szigoru pontosság és kiváló szakértelem

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Corsia Deák 34. sz., IV. em.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs-keményítőgyár részv.-ársaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség

fénykeményítő

táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Csemege juhtúrót

eredeti minőségben, 5 kilogrammos bődönökben, bérmentve 5 korona 90 fillérért szállít a

Felső-Magyarországi hegyi Juh-turógyár - Nagy-Szlabos.

(Gömör m.)

Előfizetések és hirdetések

„A Tengerpart”

kiadóhivatalához

Adria Palota, Riva Szápáry
czimzendők.

Szabott árak.

V. E. & A. de ROSSI

Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)

Többször kitüntetett czipóraktára.

Saját készítésű legkitűnőbb

férfi-, női-, és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltetnek.

Szabott árak.

Leder S. czipőüzlete

VIA GOVERNO 11 (Corso), A VINC. DE DOMINI-UTCA SARKÁN.

Nagy választéku, magyar gyártmányú legkitűnőbb

férfi-, női- és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltetnek.

Hirdetések felvétetnek a
kiadóhivatalban.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO”

„Adria” palota, FIUME palazzo „Adria”.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászathoz vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

— ESEGUISE —

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipografico.